

uitgesproken

BEVLOGEN BENDELEIDER BART EIGEMAN

HIJ IS VIJFENVEERTIG JAAR OUD, WETHOUDER IN DEN BOSCH EN OPRICHTER VAN DE BENDE VAN BART, EEN CLUB GEDREVEN JEUGDWETHOUDERS DIE ELKAAR INSPIREREN. GEPASSIONEERD, CREATIEF EN MET OOG VOOR DE MENSEN. ‘WE MOETEN DE-PROFESSIONALISEREN. DE KRACHT VAN VRIJWILLIGERS BETER INZETTEN.’

Tekst Gonny ten Haaft. Foto's Ed Regeer.

Ik wil besturen met het hart, niet met het hoofd. Dit klinkt natuurlijk als een cliché, maar echt, mijn motivatie zit hier (hij wijst op zijn hart), diep van binnen. Hoe langer ik wethouder ben, hoe sterker dit gevoel wordt. Kinderen en jongeren raken me, elke keer opnieuw. Wat is er mooier dan een puber die ontdekt waar hij goed in is, of een angstige kleuter die nét een stapje verder doet en zijn eigen grenzen verlegt. Kinderen moeten ruimte hebben om hun eigen krachten te benutten. Helaas krijgen ze die vaak niet.

Sterker nog, we streven naar bio-industrie. Als volwassenen frustreren we het eigene wat ieder kind in zich heeft. Wij dwingen kinderen en jongeren in een keurslijf. Het gaat om massaproductie, eenduidigheid en gelijkvormigheid. De rock opera 'The Wall' van Pink Floyd verbeeldt dit mooi en indringend. Je ziet daar massa's kinderen in een loods – hun klaslokaal – en ze zingen: we don't need no education, we

don't need no thought control. Dit beeld staat helaas niet ver van de werkelijkheid af.

Ik wil niet roomser zijn dan de paus. Als docent heb ik hier ook aan meegedaan. De effecten van deze massaproductie zie je het beste in de eerste klas van de middelbare school: de twaalfjarigen komen fris en fruitig de school binnen, maar na zes weken zijn ze hun enthousiasme volledig kwijt. Het is de disciplineren ten top: ze moeten zich op dezelfde manier door de gangen bewegen, vragen of ze naar de wc mogen en huiswerk maken. Hoe leer je hen dan om zichzelf te zijn en ruimte te nemen? Als oplossing voeren we het vak drama in: dát vind ik nou dramatisch.

Ik denk dat mijn passie te maken heeft met mijn eigen jeugd. Als jongen van vijftien zat ik behoorlijk in de knel. Wilde kunnen zijn wie ik was, maar kreeg daarvoor geen kans. Meer wil ik er

liever niet over zeggen, maar mijn motivatie zit dus echt diep. Zo iets als ons 'DOE-geld' vind ik dan ook prachtig: jongeren uit Den Bosch die een idee hebben waar ze geld voor nodig hebben, kunnen dat ook krijgen. Laatst gaven we een autistische jongen geld om een feestje voor kinderen met autisme te organiseren. Het werd een prachtig partijtje, georganiseerd door een jongen die nooit naar een feestje durft. Voor zo'n kind is dit een geweldige ervaring.

Drie jaar geleden heb ik de Bende van Bart opgericht. Om als wethouder jeugd geïnspireerd te blijven. Inmiddels zijn dit zo'n dertig wethouders die regelmatig ervaringen uitwisselen over de vorming van de Centra voor Jeugd en Gezin. Het is geven en ontvangen: ik leer van mijn collega's, zij leren van mij. We geloven erin dat je iets wezenlijks van een ander kunt krijgen, en dat je iets wezenlijks aan een ander te bieden hebt. Onafhankelijk van politieke kleur. Ken je Loes van der

Meijs? Zij is wethouder jeugd voor de VVD in Doetinchem. Het is een feest dat ik haar ken. Die vrouw heeft zo'n schwung, kan zo vlammend spreken. In onze bende werd die bevlogenheid goed zichtbaar. Volgens mij ook voor haar zelf – ze ontdekte haar eigen kracht.

We moeten ouders en kinderen helpen hun eigen mogelijkheden te ontdekken en ontwikkelen. Ik vind dat een van de belangrijkste functies van de CJG's. Een CJG is geen hok waar je heengaat, iets pakt en weer naar huis gaat. Het is ook geen loket waar therapieën en pillen verkrijgbaar zijn. Nee, het is een bundeling van mensen die tijd hebben om met kinderen, ouders en opvoeding bezig te zijn. Deze mensen moeten de tijd nemen om vragen te beantwoorden en ervaringen te delen. Het gaat mij om het positieve: zet de kinderen, jongeren en ouders in hun kracht.

VRIJWILLIGERSWERK GAAT OM VOELEN DAT JE LEEFT.

In de gemeenteraad heb ik daar wel eens een strategische fout mee gemaakt. Het ging over de vraag hoeveel CJG's we in Den Bosch moeten hebben. 'Een stuk of zes', zei ik, 'maar we hebben er nu al ruim tweehonderd'. Nou, dan heb je die zes ook niet nodig, luidde de kritiek toen....Maar wat ik bedoelde, is dat er al zoveel professionals zijn die dagelijks met jeugdigen bezig zijn. Alleen al in de basisscholen hebben we 1200 tot 1300 docenten! En denk eens aan de peuterspeelzalen, muziekscholen, balletclubs en sportverenigingen. Alle mensen die daar werken, of dat nou betaald is of vrijwillig, moeten ook aandacht besteden aan allerlei zaken rond opgroeien. Opvoeden doe je met elkaar!

Een mooi voorbeeld hiervan vind ik de opvoedestafette. De CJG's in Den Bosch kregen in slechts één week veertig initiatieven die ouders stimuleren hun ervaringen met positief opvoe-

den uit te wisselen. Stel je voor: in een voetbalkantine spraken achttien vaders over het coachen en begeleiden van jonge jongens en alles wat je daarbij tegenkomt. Als trekker om die vaders te bereiken hadden we Koen van der Laak, een profvoetballer van FC Groningen die oorspronkelijk uit Den Bosch komt. Hij ging graag met die vaders in gesprek. Op dezelfde manier hebben we ook Nederlandse moeders en Marokkaanse moeders bij elkaar gebracht.

Wij bestuurders en professionals moeten erop uit. Naar mensen toegaan. Dat vraagt veel creativiteit en een andere houding. We moeten deprofessionaliseren: niet meer rekenen in consulten van maximaal tien of vijftien minuten, maar voortdurend nagaan hoe we de krachten van kinderen, ouders en vrijwilligers kunnen aanboren. Dat is niet makkelijk. We moeten weliswaar loslaten, maar dit betekent niet dat we achterover moeten leunen. We moeten de mensen iets

MIJN MOTIVATIE ZIT ECHT DIEP.

gaan brengen, maar dit moet wel maatwerk zijn: je kunt niet iedereen op dezelfde manier uitdagen, of wekelijks op een vast tijdstip vragen hoe het met de voetbalkantine gaat.

We kunnen de inzet van vrijwilligers nog veel beter benutten.

Onze 'MiM', Moeders informeren Moeders, vind ik een mooi voorbeeld. Ervaren moeders gaan hierin vrijwillig bij moeders met baby's op bezoek om over hun vragen en twijfels te praten. Met een fulltime coördinator en 25 vrijwilligers bereiken we 75 gezinnen. Een goede samenwerking tussen coördinator en vrijwilligers is cruciaal. Dit project werkt zo goed, dat we nu ook voor moeders van pubers zijn begonnen.

Het vrijwillig jeugd- en jongerenwerk vormt het hart van ons jeugdbeleid. Er wordt wel gezegd dat we ons door de bezuinigingen alleen nog op probleemgevallen moeten richten. Ik

vind dat kortzichtig. Dan belonen we alleen de mensen die zich voor de probleemgevallen inzetten en vergeten we die duizenden vrijwilligers die actief zijn in de ouderraad, schaatsclub of scouting. Vergeet niet dat veel vrijwilligers zelf ervaringsdeskundig zijn. Sommigen hadden een wat minder leuke jeugd, anderen putten juist uit hun leuke herinneringen, maar voor allen geldt dat ze hun ervaringen op een positieve manier willen benutten.

Als alle vrijwilligers morgen stoppen, ligt heel Nederland op zijn gat.

Als je de waarde van vrijwilligers in economische termen uitdrukt, durf ik de stelling aan dat al dat werk onbetaalbaar is. Maar ik wil het niet alleen economisch bekijken. Ik zie dat deze mensen gelukkiger zijn omdat ze dit werk doen. Ik vind het een doel van de overheid om daaraan bij te dragen, ook al klinkt dit misschien ouderwets. De vrijwillige inzet geeft mensen voldoening, het gaat om een

Na zijn studie theologie werkte Bart Eigeman als straathoekwerker. In dit pastorale werk zette hij zich vooral in voor jongeren en gezinnen met problemen. Daarna werd hij docent godsdienst op een middelbare school. In 2001 maakte hij de overstap naar het openbaar bestuur, waar hij als wethouder verschillende portefeuilles bekleedde. Eigeman is getrouwd en heeft drie tienerdochters. Bart Eigeman heeft een eigen website (www.barteigeman.nl).

Over de Bende van Bart is een boekje uitgekomen dat te vinden is op de website van de VNG, 'Passie voor jeugd. Brengt wethouders in beweging'. (www.vng.nl)

waardevolle relatie tussen mensen; het gaat om waardering geven en waardering krijgen. Vrijwilligerswerk gaat om voelen dat je leeft. In dit verband citeer ik graag een uitspraak van Jaap Pilon, mijn collega uit Veenendaal en tevens gewaardeerd bendelid: als wethouder jeugd ben ik ook een beetje de wethouder van geluk.'